

KONINKRIJK BELGIE.ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 6e april 1972 door de Minister van Nederlandse Cultuur verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van decreet "inzake monumenten- en landschapszorg", heeft de 13e oktober 1972 het volgend advies gegeven :

HOOFDSTUK I. - VOORAFGAANDE RECHTSVRAGEN.

Het ontwerp van decreet beoogt een regeling te geven tot bescherming van monumenten, landschappen en roerend cultureel patrimonium in het Nederlandse taalgebied. Het heeft derhalve tot onderwerp een materie die op grond van artikel 2, 4°, van de wet van 21 juli 1971 uiteraard in de bevoegdheid van de Cultuurraad ligt, zoals overigens blijkt uit de parlementaire voorbereiding van het bedoelde wetsartikel.

Sommige bepalingen van de ontworpen regeling doen evenwel andere rechtsvragen in verband met de materiële bevoegdheid van de Cultuurraad rijzen.

De eerste rechtsvraag is of de Cultuurraad voor de ontworpen bescherming van een der aspecten van het cultureel leefmilieu beperkingen aan het eigendomsrecht kan opleggen : voor de te beschermen of beschermde monumenten of voor de onroerende goederen gelegen in een te beschermen of beschermd landschap geldt het verbod dat de eigenaar er geen werken mag uitvoeren tenzij met toelating van de Minister (zie de artikelen 2, 4, 6 en 11 van het ontwerp). De last voortvloeiend uit zodanig verbod wordt doorgaans als een erfdienstbaarheid aangemerkt.

De Raad van State is van oordeel dat de bevoegdheid van de Cultuurraad om regelingen te treffen ter bescherming van monumenten en landschappen onvermijdelijk de macht bevat om de uitoefening van het eigendomsrecht te beperken. Zonder de onmisbare beperkingen daarvan, is een decreet voor monumenten- en landschapszorg immers niet denkbaar.

.../...

Dit brengt evenwel niet mede dat het tot de bevoegdheid van de Cultuurraad zou behoren regelingen te treffen met betrekking tot onteigeningen, ook indien die in verband met de monumenten- en landschapszorg wenselijk zouden blijken; dit kan niet bij decreet, doch alleen bij wet worden aangenomen, eenkomstig het bepaalde in artikel 11 van de Grondwet. Hieruit volgt dat het vaststellen van een bepaling als die opgenomen in artikel 5 van het ontwerp, buiten de bevoegdheid van de Cultuurraad valt. De desbetreffende bepalingen van de wet van 7 augustus 1931, met name de artikelen 4, eerste lid, en 5, dienen derhalve in stand te worden gehouden, zo men in dit opzicht geen juridisch vacuum wenst te creëren.

De tweede rechtsvraag is of de Cultuurraad de macht heeft om in materies die niet innig verbonden zijn met zijn specifieke en zelfstandige bevoegdheden, regelingen te treffen die enkel bijkomstig zijn en derhalve niet onmisbaar zijn voor de bescherming van het cultureel patrimonium. Die vraag rijst in verband met de in artikel 9 ontworpen afwijking van de hypotheekwetgeving.

Voor het goede begrip van de bepaling van artikel 9 past het eerst kennis te nemen van artikel 8, luidende als volgt: "De eigenaar van het als landschap beschermd goed kan van het Rijk de aankoop eisen, zo hij bewijst dat het goed hierdoor de helft van zijn koopwaarde verloren heeft. De aanvraag dient evenwel op straffe van verval binnen de zes maand vanaf de datum van het van kracht worden van het beschermingsbesluit, bij Onze Minister ingediend. In geval van onverdeeltheid dienen alle mede-eigenaars het eens te zijn met de aanvraag".

.../...

De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet geeft in dit verband de volgende commentaar :

"In dit artikel wordt zoals de wet van 7 augustus 1931 reeds voorzag, de mogelijkheid behouden aan de eigenaar, ingeval de erfdienstbaarheid de verkoopwaarde van het goed meer dan de helft vermindert, het goed te laten verwerven door het Rijk. De aanvraag is echter gebonden aan een termijn en dient ingediend bij de bevoegde Minister".

Terloops dient te worden opgemerkt dat de memorie van toelichting bij artikel 8, dat, op enkele detailpunten na, overeenstemt met artikel 7, zesde en zevende lid, van de vermelde wet, aan het stelsel van de verplichte aankoop een draagwijdte geeft die niet strookt met de uitlegging die het Hof van Cassatie heeft gegeven van artikel 7 van de wet bij arrest van 6 oktober 1938 (Pas. 1938/I/305). Hieruit blijkt immers dat de in dit artikel bedoelde benadeling ten opzichte van de eigenaar van een onroerend goed waarop een erfdienstbaarheid krachtens een besluit tot klassering is gevestigd, niet voortvloeit uit het enkele feit van de klassering, maar slechts kan ontstaan uit het besluit waarbij de Regering aan de eigenaar het verbod oplegt om werken uit te voeren die voor het behoud van de waarde van het geklasseerde goed onmisbaar zijn.

Artikel 9, tweede lid, tweede zin, van het ontwerp-decreet luidt : "Indien het goed bezwaard is wordt de vergoeding of de prijs geconsigneerd ten voordele van de hypothecaire of andere bevoorrechte schuldeisers".

.../...

Deze bepaling wijkt af van de regeling vervat in artikel 97 en volgende van de wet van 16 december 1851 en waarbij de formaliteiten worden bepaald die de derde-bezitter moet vervullen om zijn eigendom te zuiveren.

Zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 21 juli 1971 is de Cultuurraad niet bevoegd om een gebied, zoals de hypotheekwetgeving, te betreden die niet als een cultureel gebied in de zin van artikel 59bis van de Grondwet en van artikel 2 van vermelde wet kan worden aangemerkt en die in de parlementaire voorbereiding van vermelde Grondwets- en wetsartikelen een "nevengebied" wordt genoemd.

Luidens artikel 21 van het ontwerp-decreet zijn "de ambtenaren en beambten die aangewezen zijn door Onze Minister, bevoegd om de bij artikel 18 omschreven misdrijven op te sporen en vast te stellen door een proces-verbaald. Deze ambtenaren en beambten hebben toegang tot de beschermde monumenten en landschappen om alle nuttige opzoekingen en vaststellingen te verrichten".

Deze bepaling raakt een gebied van het strafprocesrecht dat op grond van de artikelen 7 en 10 van de Grondwet tot de uitsluitende bevoegdheid van de nationale wetgever behoort.

Om dezelfde redenen als die ontwikkeld in zijn advies van 2 juni 1972 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk, is de Raad van State van oordeel dat de Cultuurraad niet bevoegd is de Koning er toe te machtigen om aan de provincies, de gemeenten of de federaties van gemeenten de verplichting op te leggen tot het verstrekken van financiële bijdragen als die bedoeld in artikel 3 van het ontwerp.

Dit zou echter wel mogelijk zijn indien door de nationale wetgever aan artikel 22 van de wet van 3 juli 1971 een bepaling zou worden toegevoegd zoals die welke de Raad van State heeft gesuggereerd in het zoëven vermelde advies : het opleggen van financiële lasten ter aanmoediging of bescherming van bepaalde activiteiten dient te worden beschouwd als een der "taken" die in die tekst zijn bedoeld.

De derde rechtsvraag betreft het lot van de wetten of van ontwerpen van wet die de bescherming van monumenten of landschappen regelen, respectievelijk zullen regelen.

De bevoegdheid die de Cultuurraad in artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 put, is niet alleen specifiek en zelfstandig, zij is ook exclusief in de zin dat zodra een decreet tot regeling van een culturele aangelegenheid in werking is getreden, de nationale wetsbepalingen die voordien op het gebied van die culturele aangelegenheid toepasselijk zijn, vanaf de inwerkingtreding van het decreet geen gelding meer in het Nederlandse taalgebied hebben. De rechtszekerheid vereist dan ook dat zodanige wetsbepalingen uitdrukkelijk worden opgeheven, wat het ontwerp van decreet enkel doet ten opzichte van de wet van 7 augustus 1931.

Ten slotte dient de aandacht nog te worden gevestigd onder meer op het wetsontwerp op het natuurbewoud (Senaat, zitting 1971-1972, nr. 262), inzonderheid artikel 25. Dit wetsontwerp bevat bepalingen waarvan de materie tot de bevoegdheid niet meer van de nationale wetgever maar van de Cultuurraad behoort.

.../...

HOOFDSTUK II. - OPMERKINGEN MET BETREKKING TOT DE TEKST VAN HET
ONTWERP.

I.

Zoals blijkt uit de memorie van toelichting beoogt het ontwerp niet een definitieve en volledige regeling van de monumenten- en landschapszorg tot stand te brengen doch alleen maar door tijdelijke en gedeeltelijke voorzieningen aan de drigende behoeften tegemoet te komen. De Raad van State heeft het ontwerp in het licht van de aldus door de Regering uitgedrukte bedoelingen onderzocht.

II.

Sedert het indienen van de adviesaanvraag heeft de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap op voorstel van de heer LINDEMANS het decreet van 13 juli 1972, tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, aangenomen. In dat decreet zijn reeds, voornamelijk met betrekking tot de procedure, regelingen getroffen die kennelijk vervangen worden door het thans door de Regering overwogen of ontworpen decreet.

In sommige opzichten is de procedureregeling vervat in dat decreet van 13 juli 1972 vollediger uitgewerkt dan die van het voorliggend ontwerp. Het lijkt passend deze regeling in het ontwerp over te nemen en dan meteen het decreet van 13 juli 1972 op te heffen.

.../...

III.

Artikel 15 van het ontwerp bepaalt : "Het verbod tot reclame of publiciteit op of rond een beschermd goed sluit elk recht op vergoeding uit". Deze bepaling stemt grotendeels overeen met artikel 16 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

Als algemene regel geldt dat de vestiging van een erfdiensbaaheid van openbaar nut geen aanleiding tot schadevergoeding geeft (J.DEMBOUR, Droit administratif 1972, n° 323), tenzij de wet of het decreet een andere oplossing zouden voorstaan wat klaarblijkelijk niet de bedoeling van de Regering is.

4/6

Inderdaad, terwijl artikel 7 van de evengenoemde wet van 7 augustus 1931 bepaalt dat de eigenaars en overige belanghebbenden van gerangschikte landschappen aanspraak hebben op een vergoeding ten laste van de Staat voor het nadeel dat hun wordt berokkend door de beperkingen van hun recht en een procedure van vergoeding uitstippelt, bevat onderhavig ontwerp geen bepalingen betreffende vergoeding van eventuele schade.

Artikel 16 van de wet van 7 augustus 1931 sluit iedere vergoeding uit van schade die uit het verbod van reclamepanelen of gelijk welke publiciteit voortvloeit. Dergelijke bepaling is verantwoord, vermits zij een afwijking is van de regel vervat in artikel 7 van de wet van 1931.

In het onderhavige ontwerp, dat geen stelsel van vergoeding bevat, is dergelijke bepaling echter overbodig en kan zij worden weggelaten.

.../...

IV.

Het ontwerp bevat met betrekking tot de bescherming van het roerend cultuurpatrimonium zeer onvolledige voorzieningen (artikelen 16, 17 en 18). Het ware beter een vollediger regeling betreffende deze aangelegenheid te ontwerpen, hetzij in een afzonderlijk decreet, hetzij in een afzonderlijk hoofdstuk van het ontworpen decreet, en bij ontstentenis daarvan de desbetreffende bepalingen van de wet van 7 augustus 1931 in stand te houden.

V.

Artikel 200, eerste lid, van het Wetboek van de met het zegel gelijkgestelde taksen luidt : "Ten einde de schoonheid der gebouwen, monumenten, zichten en landschappen te vrijwaren, wordt de Regering gemachtigd de aanplakking van alle hoe ook genaamde plakbrieven of van plakbrieven die een zekere grootte te buiten gaan, op bepaalde plaatsen te verbieden". Het tweede lid bepaalt de straffen en het derde lid zegt dat het vonnis de vernietiging van de onwettelijk aangebrachte plakbrief, op kosten van de veroordeelde, beveelt.

Steunend op deze bepaling heeft de Regering, te beginnen met het koninklijk besluit van 6 november 1928 een reeks besluiten uitgevaardigd die algemene verbodsbepalingen bevatten wat betreft de aanplakking onder meer in landschappen (koninklijk besluit van 18 november 1931), langsheen waterwegen (koninklijk besluit van 6 mei 1936), in bossen (koninklijk besluit van 30 juni 1938), langsheen wegen (koninklijk besluit van 1 mei 1939).

.../...

De koninklijke besluiten van 20 december 1956 en van 14 december 1959 beide gesteund op bedoeld artikel 200, worden door een algemene regeling vervangen. Het thans nog geldende koninklijk besluit van 14 december 1959, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 25 november 1960, 28 juni 1963 en 27 februari 1964, werd genomen op de voordracht van de Ministers van Financiën, Landbouw, Verkeerswezen en Openbare Werken en werd aan de beraadslaging in Ministerraad onderworpen.

Paragraaf 1 van dit besluit bevat verbodsbepalingen betreffende de aanplakking te midden van landschappen en langsheen toeristische wegen.

Het betreft hier dus een bijzondere regeling die nevens de wet van 7 augustus 1931 werd opgebouwd en is blijven voortbestaan.

Het schijnt niet in de bedoeling te liggen van het tegenwoordige ontwerp-decreet artikel 200 van het Wetboek van de met het zegel gelijkgestelde taksen op te heffen, ten minste in zover het monumenten en landschappen betreft.

De Cultuurraad zou zich daarover moeten uitspreken. Bij gebreke van een uitdrukkelijke opheffing van artikel 200, zou men kunnen besluiten dat de Cultuurraad de ter zake door de nationale wetgever op dat gebied getroffen regeling onaangeroerd laat, met het gevolg dat ook de op grond van artikel 200 genomen besluiten verder van toepassing blijven.

.../...

VI.

Luidens artikel 1, tweede lid, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, wordt de ruimtelijke ordening ontworpen "zowel uit economisch, sociaal en esthetisch oogpunt, als met het doel 's lands natuurschoon ongeschonden te bewaren".

De streek- en gewestplannen, alsmede de gemeentelijke algemene plannen, kunnen "algemene voorschriften van esthetische aard" bevatten (artikelen 8, 12 en 15).

De bijzondere plannen van aanleg moeten "de voorschriften betreffende de plaatsing, de grootte en de welstand ("l'esthétique") van de gebouwen en afsluitingen, alsmede die betreffende de binnenplaatsen en tuinen" aangeven (artikel 16).

De wet van 29 maart 1962 en het ontwerp-decreet bestrijken hetzelfde gebied.

Er bestaat ontegensprekelijk op meer dan een punt, interpenetratie van de wetgeving op de stedenbouw en ruimtelijke ordening en de wetgeving tot bescherming van monumenten en landschappen.

De moeilijkheid om voor beide een hoofdzakelijk eigen gebied af te bakenen wordt nog groter wanneer men ze enerzijds bij wet, anderzijds bij decreet moet oplossen.

Een eerste oplossing zou gelegen zijn in een zo juist mogelijke omschrijving van het begrip "bescherming van monumenten en landschappen" ten opzichte van het begrip "stedenbouw en ruimtelijke ordening", om aldus de beide regelingen uiteen te houden.

Indien een dergelijke gebiedsafbakening moeilijk kan ingevoerd worden in het bepalend gedeelte van het decreet, is zij op haar plaats in de memorie van toelichting.

Men kan een begripsomschrijving in overweging nemen die als volgt kan gesteld worden : behoort tot het gebied van de wet van 29 maart 1962, de technische regeling van bouwkundige aard, ter voldoening van materiële behoeften van het leefmilieu, terwijl de doelstelling van het decreet in ontwerp neerkomt op het behoud van bestaande monumenten en landschappen omwille van hun (veeler immateriële) culturele waarde en kenmerken.

Een afbakening in de zin zou een richtlijn zijn voor de betrokken ministers en het mogelijk maken de bepalingen van de wet van 29 maart 1962 (die schijnen door te dringen tot op het gebied van de monumenten- en landschapsbescherming - en vice versa -) ongewijzigd te laten.

En vermits er toch onvermijdelijke raakpunten zijn tussen de beide gebieden, is een bijkomende oplossing gelegen in het plegen van overleg nopens de regeling van die punten, door de betrokken ministers.

Het decreet van 13 juli 1972, van de Nederlandse Cultuurraad, is reeds die richting uitgegaan.

VII.

De tekst zelf van het ontwerp is, wat de vorm betreft, met name in verband met zijn structuur en redactie, voor enige verbeteringen vatbaar.

De Raad van State stelt derhalve de hierna volgende tekst voor.

.../...

ONTWERP VAN DECREET TOT BESCHERMING VAN MONUMENTEN
EN LANDSCHAPPEN.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Nederlandse
Cultuur,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Nederlandse Cultuur is gelast
in Onze naam bij de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuur-
gemeenschap het ontwerp van decreet in te dienen waarvan de
tekst volgt :

Artikel 1 (artikel 22, partim, van het ontwerp van de
Regering).

Dit decreet geldt voor de monumenten en land-
schappen gelegen in het Nederlandse taalgebied (1).

.../...

-
- (1) Deze bepaling die niet onontbeerlijk schijnt, verduide-
lijkt het toepassingsgebied. Krachtens artikel 59bis,
§ 4, van de Grondwet, gelden de decreten ook ten aanzien
van de "instellingen" gevestigd in het tweetalig gebied
Brussel-Hoofdstad, die, wegens hun activiteiten, moeten
worden geschouwd als uitsluitend behorend tot de ene
of de andere cultuurgemeenschap.

Artikel 2 (artikel 1, partim, van het ontwerp van de Regering).

Dit decreet verstaat onder :

- 1° de Minister : de Minister die de Nederlandse Cultuur onder zijn bevoegdheid heeft;
- 2° monument : een onroerende zaak, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, alsmede de zich erin bevindende roerende zaken, onroerend door bestemming, die omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische of volkskundige waarde van algemeen belang is;
- 3° landschap : een cultuur- of een natuurlandschap;
- 4° cultuurschap :
 - a) een stads of dorpsgezicht dat omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische of volkskundige waarde van algemeen belang is;
 - b) de groepering van een of meer monumenten met omgevende bestanddelen, zoals waterlopen, bruggen, beplantingen, wegen, straten en pleinen, die omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische of volkskundige waarde van algemeen belang is;
- 5° natuurlandschap : een natuurgebied dat omwille van zijn wetenschappelijke of esthetische waarde van algemeen belang is.

Artikel 3 (artikel 1, partim, van het ontwerp van de Regering).

Er is een monumentenraad, hierna genoemd de raad, die tot opdracht heeft de Koning van advies te dienen in aangelegenheden welke op monumenten en landschappen betrekking hebben. Zijn samenstelling en zijn werking worden door de Koning bepaald.

.../...

Artikel 4 (artikelen 16 en 17 van het ontwerp van de Regering).

Er wordt een inventaris van de voor bescherming vatbare monumenten aangelegd op de door de Koning vastgestelde wijze (1).

Artikel 5 (artikel 2 van het ontwerp van de Regering en artikel 1 van het decreet van 13 juli 1972, Belgisch Staatsblad van 7 september 1972).

De minister kan, op voorstel of na advies van de raad, beslissen dat een monument in zijn geheel of voor bepaalde gedeelten, zo nodig met zijn onmiddellijke omgeving, of een landschap, dienen te worden beschermd en onder het toezicht van de Staat gesteld.

Een zodanige beslissing kan eveneens worden aangevraagd hetzij door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het monument of landschap gelegen is, hetzij door het agglomeratie- of federatiecollege, hetzij door de bestendige deputatie van de provincieraad.

.../...

-
- (1) Aan het inschrijven van een monument op de inventaris verbindt artikel 17 van het ontwerp van de Regering strengere rechtsgevolgen dan aan de bescherming : een geïnventarieerd monument mag niet meer "hersteld, verwijderd of vervreemd" worden zonder bijzondere toelating van de minister en na advies van de monumentenraad.

Indien dit werkelijk de bedoeling van de Regering is, dient het ontwerp te bepalen volgens welke procedure een goed in de inventaris wordt ingeschreven, de publiciteit die hieraan wordt gegeven, en de geldigheidsduur.

Van de beslissing tot bescherming wordt kennis gegeven aan wie als eigenaar in de kadastrale legger bekend staat, of, ingeval de eigenaar onbekend is, aan de bezitter. Bovendien, wordt van de beslissing kennis gegeven aan de bestendige deputatie van de provincie waar het goed gelegen is, aan het college van burgemeester en schepenen, aan het agglomeratie- of federatiecollege, alsmede aan de ministers tot wier bevoegdheid respectievelijk de ruimtelijke ordening en stedenbouw, en de landbouw behoren (1).

De betrokkenen en de hiervoren bedoelde ministers kunnen bij de minister hun aanmerkingen indienen binnen een termijn van zestig dagen te rekenen vanaf de kennisgeving.

Het voorstel en de aanmerkingen worden door de minister voorgelegd aan de raad, die een met redenen omkleed advies geeft.

Het koninklijk besluit waarbij het monument of landschap in bescherming wordt genomen mag eerst drie maanden na de in het derde lid bedoelde kennisgevingen worden getroffen. Het wordt aan de in het derde lid bedoelde particulieren en overheden betekend.

.../...

(1) In verband met deze bepaling dient overwogen te worden of ook nog niet aan andere ministers kennis zou moeten worden gegeven van de voorgenomen bescherming. Men denke bij voorbeeld aan de Minister van Economische Zaken in verband met de aanleg van hoogspanningsleidingen.

Artikel 6 (artikel 7 van het ontwerp van de Regering).

Het koninklijk besluit tot bescherming van een landschap bevat in bijlage een kadastraal plan met nauwkeurige aflijning van het beschermd gebied. Het vermeldt de beperkingen die met het oog op het behoud van het uitzicht van het landschap aan het eigendomsrecht worden gesteld.

Op (eensluidend) advies van de raad kunnen bij koninklijk besluit afwijkingen op de voorgeschreven beperkingen worden toegestaan voor zover deze de wezenlijke kenmerken van het landschap niet aantasten (Aan deze afwijkingen kan de Koning, op (eensluidend) advies van de raad, te allen tijde een einde maken).

Artikel 7 (artikel 11 van het ontwerp van de Regering).

Te rekenen van de dag waarop aan de betrokken eigenaar of bezitter is kennis gegeven van de beslissing van de minister tot bescherming van een goed, zijn al de gevolgen van de bescherming van rechtswege van toepassing op bedoeld goed, gedurende een periode van negen maanden ingaande met de dag van de kennisgeving.

Artikel 8 (artikel 13 van het ontwerp van de Regering).

Het opheffen of wijzigen van het koninklijk besluit tot bescherming van een monument of landschap geschiedt met naleving van dezelfde vormen als die welke zijn voorgeschreven voor zijn bescherming.

.../...

Artikel 9 (artikel 14 van het ontwerp van de Regering).

De koninklijke besluiten tot bescherming van monumenten en landschappen alsmede de koninklijke besluiten tot wijziging of opheffing ervan, worden bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Artikel 10 (nieuw).

De raad houdt een register waarin de koninklijke besluiten tot bescherming van een monument of landschap worden ingeschreven.

Iedere provincie en gemeente houdt een register van de beschermde monumenten en landschappen die zich op hun grondgebied bevinden. Zij verlenen inzage van dit register alsmede van de koninklijke besluiten tot bescherming en hun bijlagen die hun werden betekend.

De Koning bepaald het model van de in het eerste en het tweede lid bedoelde registers en stelt het bedrag vast van de vergoeding die verschuldigd is voor het afgeven door de raad van uittreksels van het register en van eensluidend verklaarde afschriften van de koninklijke besluiten tot bescherming en hun bijlagen.

.../...

Artikel 11 (artikel 3 van het ontwerp van de Regering).

Wanneer de minister oordeelt dat werken nodig zijn om een beschermd monument van verval te vrijwaren of te valoriseren, verleent de Staat een bijdrage in de kosten dezer werken, in de bij koninklijk besluit vast te stellen voorwaarden en verhoudingen (1).

Bij het bepalen van de bijdrage wordt, behoudens kennelijk onvermogen van de eigenaar, rekening gehouden met de sociale functie en met de bestemming van het monument.

Wanneer de eigenaar, ondanks het hem overeenkomstig het eerste en tweede lid gedane voorstel tot subsidie, niet akkoord gaat en weigert de werken te laten uitvoeren, kan de minister deze van ambtswege laten uitvoeren en gerechtelijk de teruggave van de uitgave vorderen.

Artikel 12 (artikel 4 van het ontwerp van de Regering).

Aen een beschermd monument mogen geen werken worden uitgevoerd zonder voorafgaande machtiging van de minister.

.../...

(1) Wat eventuele toelagen van provincies en gemeenten betreft, verwijst de Raad van State naar de opmerkingen daarover gemaakt in het eerste hoofdstuk van het advies en in het advies van 2 juni 1972 over het ontwerp van decreet betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk. In voorkomend geval zou artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen in stand moeten worden gehouden.

De aanvraag wordt bij ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs gedaan. De machtiging wordt geacht te zijn verleend indien binnen de vijfenzeventig dagen vanaf de datum van ontvangst van de aanvraag, hieromtrent door de minister niet is beslist.

Werken die worden begonnen zonder dat hiervoor de vereiste machtiging is bekomen, kunnen door de gouverneur of de burgemeester op eigen initiatief of op bevel van de minister, met behulp van de sterke arm, worden stilgelegd.

Met werken die wegens gevaar voor het behoud van het monument geen uitstel dulden, kan echter worden begonnen zonder voorafgaande machtiging. Van de aanvang dezer werken wordt zonder verwijl kennis gegeven aan de minister die op de in het derde lid bedoelde wijze de stillegging ervan kan bevelen.

Artikel 13 (artikelen 8 en 9, eerste lid, van het ontwerp van de Regering).

De Staat is verplicht het als landschap beschermd goed aan te kopen, indien de eigenaar bewijst dat het goed ten gevolge van de beschermingsmaatregel ten minste de helft van zijn koopwaarde heeft verloren. Op straffe van verval, dient de aanvraag bij de minister te worden ingediend binnen de zes maanden vanaf de kennisgeving van het koninklijk besluit tot bescherming van het goed. In geval van onverdeeldeheid dienen alle medeëigenaars het eens te zijn met de aanvraag.

Tenzij door de betrokken partijen anders is overeengekomen, geldt de eigendomsoverdracht voor het gehele goed, al is het slechts gedeeltelijk beschermd, en bovendien voor de bijhorende gronden en afhankelijkheden.

.../...

Artikel 14 (artikel 10 van het ontwerp van de Regering).

Behoudens de instandhoudings- en onderhoudswerken, mogen in een beschermd landschap geen werken worden ondernomen, zonder voorafgaande machtiging van de minister.

Werken die worden begonnen zonder dat hiervoor de vereiste machtiging is bekomen, kunnen door de overheden en op de wijze bepaald in artikel 12 worden stilgelegd.

Artikel 15 (artikel 12 van het ontwerp van de Regering).

Geen erfdienstbaarheid van openbaar nut kan op een beschermd goed worden gevestigd of uitgeoefend dan nadat de machtiging van de minister is bekomen.

Artikel 16 (artikel 18 van het ontwerp van de Regering).

Wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht tot vijftien dagen en een geldboete van 1.000 tot 5.000 frank (1), of met een van deze straffen alleen :

- 1° hij die, zonder de bij artikel 12 voorgeschreven machtiging, werken uitvoert aan een beschermd monument of nalaat de minister te verwittigen van de aanvang van werken die wegens gevaar voor het behoud van het monument geen uitstel dulden;
- 2° ~~hij die~~ **bij** artikel 14 bedoelde werken onderneemt in een beschermd landschap, zonder daartoe de voorgeschreven machtiging te hebben bekomen.

.../...

(1) Maximumbedrag bepaald bij de wet van 3 juli 1971, artikel 22, 2°.

Artikel 17 (artikel 19 van het ontwerp van de Regering).

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69, tweede lid, en 85, zijn van toepassing op de bij het artikel 16 bepaalde misdrijven.

Artikel 18 (artikel 20 van het ontwerp van de Regering).

Bij elk vonnis van veroordeling wordt bevel gegeven tot het terugbrengen van het goed of de goederen in hun vroegere toestand, en dit op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schadeloosstelling (1).

Artikel 19 (artikel 22, partim, van het ontwerp van de Regering).

§ 1. De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt voor het Nederlandse taalgebied opgeheven, met uitzondering van de artikelen 2, eerste lid, 4, eerste lid, 5, en 17 tot 20.

§ 2. De onder het stelsel van de wet van 7 augustus 1931 begonnen procedures tot rangschikking worden voortgezet overeenkomstig bedoelde wet.

.../...

(1) Zie Cass. 23 november 1959 (Pas. 1960, I, 357) : voorziening van de procureur-generaal in het belang van de wet tegen vonnis dat deze bepaling (artikel 23 van de wet van 7 augustus 1931) niet had toegepast.

De rangschikkingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze rangschikkingsbesluiten gelden al de gevolgen welke dit decreet verbindt aan de koninklijke besluiten tot bescherming.

§ 3. De monumentenraad treedt in de plaats van de Koninklijke Commissie voor monumenten en landschappen, autonome nederlandse sectie (1).

Artikel 20 (nieuw).

De bepalingen van dit decreet treden in werking op de door de Koning te bepalen data, en uiterlijk op ...

Gegeven te ,

Van Koningswege

De Minister van Nederlandse Cultuur

(1) De wet van 7 augustus 1931 moet worden aangepast omdat de Koninklijke Commissie (Nederlandse en Franse secties), bevoegd blijft voor Brussel-Hoofdstad en voor het Duitse taalgebied.

De kamer was samengesteld uit :

de Heren : F. LEPAGE,	eerste voorzitter,
H. ADRIAENS,	staatsraden,
Ch. SMOLDERS,	
J. DE MEYER,	bijzitters van de
F. DE KEMPENEER,	afdeling wetgeving,
E. VAN VYVE,	afdelingsgriffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN ASSCHE,
eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

E. VAN VYVE.

F. LEPAGE.